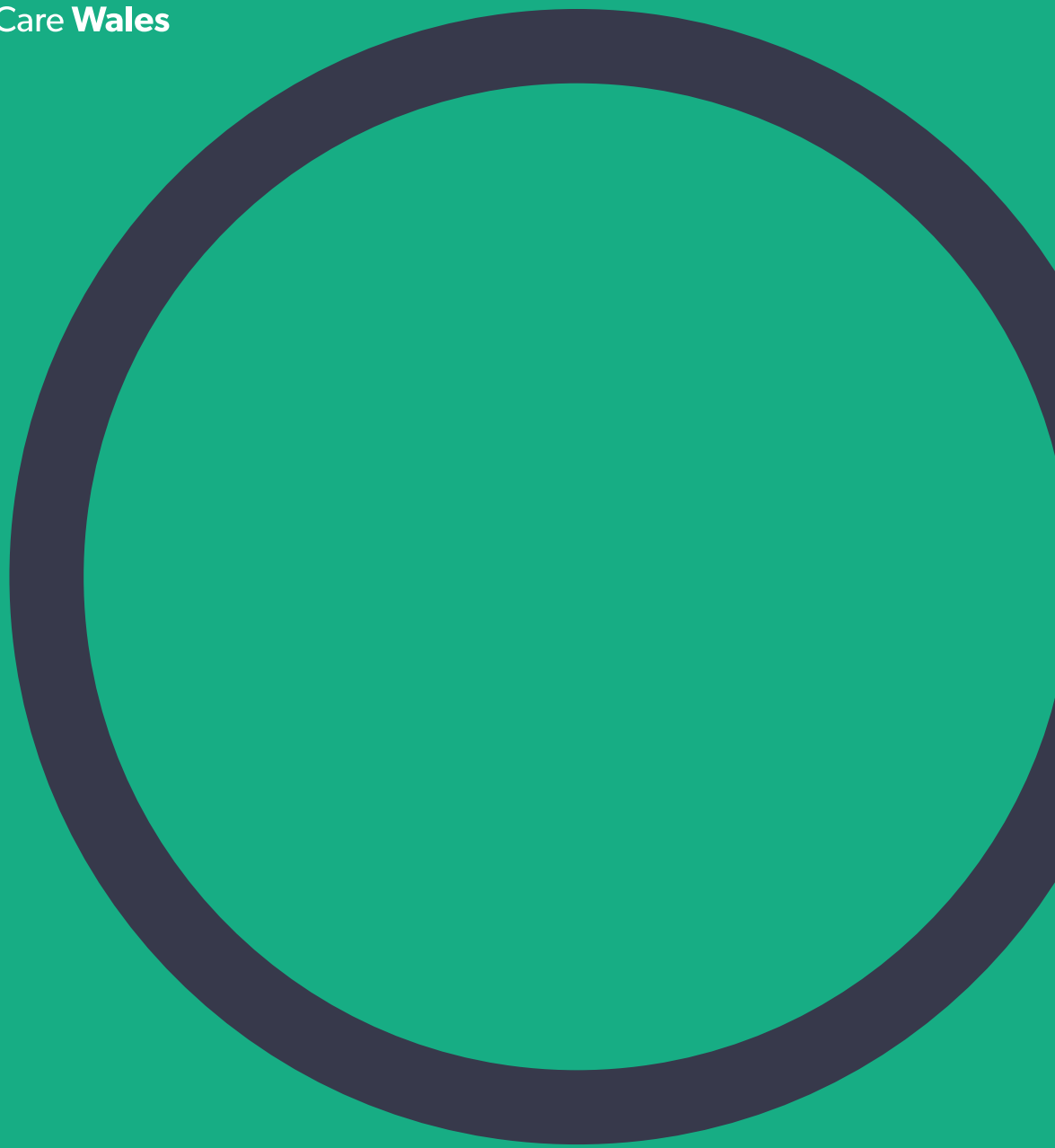

Gofal Cymdeithasol **Cymru**
Social Care **Wales**

Fframwaith sefydlu Cymru
gyfan ar gyfer iechyd a
gofal cymdeithasol:
Log cynnydd pump

Ymarfer proffesiynol fel gweithiwr
iechyd a gofal cymdeithasol

Rhagfyr 2017

Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government

Manylion cyswilt

Gofal Cymdeithasol Cymru

South Gate House
Wood Street
Caerdydd
CF10 1EW

Ffôn: 0300 3033 444

Minicom: 029 2078 0680

E-bost: gwybodaeth@gofalcymdeithasol.cymru

gofalcymdeithasol.cymru

@GofCymdeithasol

© 2018 Gofal Cymdeithasol Cymru

Cedwir pob hawl. Ni cheir atgynhychu unrhyw ran o'r cyhoeddiad hwn na'i gadw mewn system adferadwy na'i drosglwyddo mewn unrhyw ddull na thrwy unrhyw gyfrwng heb ganiatad ysgrifenedig Gofal Cymdeithasol Cymru ymlaen llaw. Dylai ymholiadau am atgynhychu y tu hwnt i'r hyn a ganiateir yn benodol gan y gyfraith gael eu hanfon at Brif Weithredwr Gofal Cymdeithasol Cymru yn y cyfeiriad a roddir uchod.

Fformatau eraill:

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg.

5.1 Rolau a chyfrifoldebau'r gweithiwr iechyd a gofal cymdeithasol

Gwybod beth yw rôl, cyfrifoldebau ac atebolrwydd gweithiwr iechyd a gofal cymdeithasol

5.1a Deilliannau dysgu gwybodaeth graidd	Tystiolaeth defnyddiwyd	Aseswyd gan bwy a phryd	Llofnod
Cyfrifoldebau ac atebolrwydd proffesiynol yng nghydestun fframweithiau deddfwriaeth berthnasol, safonau a Chodau Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol			
Diben disgrifiadau swydd a manylebau person o ran diffinio disgwyliadau a chyfyngiadau rolau a chyfrifoldebau			
Pwysigrwydd cydnabod a chydymffurfio â chyfyngiadau rôl a chyfrifoldebau			
Sut a phryd i ofyn am gefnogaeth ychwanegol mewn sefyllfaoedd sydd y tu hwnt i'w rôl, cyfrifoldebau, lefel profiad ac arbenigedd neu ansicrwydd ynghylch sut i ymdrin â mater yn y gwaith			
Diben polisiau a gweithdrefnau ar gyfer ymarfer ym maes iechyd a gofal cymdeithasol a sut i ddysgu a'u dilyn			

5.1a Deilliannau dysgu gwybodaeth graidd	Tystiolaeth defnyddiwyd	Aseswyd gan bwy a phryd	Llofnod
Pam mae'n bwysig rhoi gwybod am arferion sy'n anniogel neu sy'n groes i Godau Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol, safonau neu i bolisiau a gweithdrefnau a sut mae gwneud hyn			
Beth yw ystyr y term 'dyletswydd gofal'			
Gwrthdaro neu gyfyng gyngor a all godi rhwng dyletswydd gofal a hawliau unigolion			
Beth yw ystyr y term ' dyletswydd gonestrwydd ' a pham mae'n bwysig bod yn agored ac yn onest os aiff pethau o le			
Atebolrwydd o ran ansawdd eich ymarfer eich hun			
Pwysigrwydd myfyrio a sut i'w ddefnyddio er mwyn gwella ymarfer			

5.1a Deilliannau dysgu gwybodaeth graidd	Tystiolaeth defnyddiwyd	Aseswyd gan bwy a phryd	Llofnod
Beth yw ystyr y term 'cyfrinachedd' a sut mae modd i weithwyr iechyd a gofal cymdeithasol gynnal hyn			
Amgylchiadau pan fo'n rhaid throsglwyddo gwybodaeth 'gyfrinachol' i eraill ac i bwy y dylid ei throsglwyddo			
Gwrthdrawiadau a phenblethau sy'n gallu codi rhwng cadw cyfrinachedd ar ymarfer diogel			
Pam fod hi'n bwysig trafod unrhyw wybodaeth 'gyfrinachol' sydd angen cael ei basio ymlaen gydag unigolion a/neu gofalwyr			

<p>5.1b Deilliannau dysgu ychwanegol fframwaith sefydlu iechyd a gofal cymdeithasol (fframwaith sefydlu): Rydych yn gallu gweithio mewn ffyrdd sy'n</p>	<p>Tystiolaeth defnyddiwyd</p>	<p>Aseswyd gan bwy a phryd</p>	<p>Llofnod</p>
<p>Ymgorffori ethos a strwythur y sefydliad rydych yn gweithio iddo a'ch rôl o fewn y sefydliad</p>			
<p>Cymeryd i ystyriaeth eich disgrifiad swydd chi, beth sy'n ofynnol gennych chi a chyfyngiadau eich rôl</p>			
<p>Gwneud defnydd o'r cymorth i chi'ch hun o rhan ymgymryd a'ch rôl</p>			
<p>Hybu ymarfer da drwy rhoi gwybod am faterion sy'n effeithio ar les a diogelwch unigolion neu eu gofalwyr neu arferion sy'n anniogel neu sy'n gwrthdaro ag ethos, polisiau a gweithdrefnau'r sefydliad</p>			
<p>Dilyn polisiau a gweithdrefnau'r gweithle</p>			

5.2 Gweithio mewn partneriaeth

Sut i ddatblygu a chynnal partneriaeth waith effeithiol gydag eraill ym maes iechyd a gofal cymdeithasol

5.2a Deilliannau dysgu gwybodaeth graidd	Tystiolaeth defnyddiwyd	Aseswyd gan bwy a phryd	Llofnod
Egwyddorion gweithio mewn partneriaeth			
Beth yw ystyr 'cyd-gynhyrchu' o ran gweithio mewn partneriaeth ag eraill			
Amrywiaeth o rolau gweithwyr a gweithwyr proffesiynol ym maes iechyd a gofal cymdeithasol			
Pwysigrwydd gwaith amlasiantaeth			
Pwysigrwydd datblygu perthynas dda tra'n cadw ffiniau proffesiynol clir wrth weithio gyda gweithwyr a gweithwyr proffesiynol eraill, gofawyr a theuluoedd yn ogystal âg unigolyn			
Sut i weithio mewn modd sy'n ennill ymddiriedaeth			
Pwysigrwydd parchu amrywiaeth a chydabod gwahaniaethau diwylliannol, crefyddol, ethnig ac ieithyddol wrth weithio mewn partneriaeth			

5.2b: Deilliannau dysgu ychwanegol y fframwaith sefydlu: Rydych yn gallu gweithio mewn ffyrdd sy'n	Tystiolaeth defnyddiwyd	Aseswyd gan bwy a phryd	Llofnod
Adnabod yr amrywiaeth o rolau gweithwyr eraill yn eich sefydliad ac mewn asiantaethau eraill y gallech ddod i gysylltiad â hwy			
Defnyddio egwyddorion gweithio mewn partneriaeth a chyd-gynhyrchu wrth weithio gydag eraill			
Defnyddio egwyddorion cyfrinachedd wrth gyfathrebu ag eraill bob tro			
Datblygu perthnasau gweithio da gyda gweithwyr a phobl proffesiynol eraill tra'n cadw ffiniau proffesiynol clir			

5.3 Gweithio fel tîm

Sut mae gwaith tîm effeithiol yn cefnogi ymarfer da ym maes iechyd a gofal cymdeithasol

5.3a Deilliannau dysgu gwybodaeth graidd	Tystiolaeth defnyddiwyd	Aseswyd gan bwy a phryd	Llofnod
Dulliau o weithio fel tîm a sut gall timau fod yn wahanol o ran strwythur, pwrpas a chyfansoddiad			
Yr egwyddorion sy'n sail i waith tîm effeithiol			
Sut mae gwaith tîm effeithiol yn cyfrannu at les unigolion			

5.3b Deilliannau dysgu ychwanegol y fframwaith sefydlu: Rydych yn gallu gweithio mewn ffyrdd sy'n	Tystiolaeth defnyddiwyd	Aseswyd gan bwy a phryd	Llofnod
Strwythur, pwrpas a chyfansoddiad eich tîm chi, a sut i gyfrannu at waith y tîm			

5.4 Trin gwybodaeth

Sut i ymdrin â gwybodaeth ym maes iechyd a gofal cymdeithasol

5.4a Deilliannau Dysgu Gwybodaeth Graidd	Tystiolaeth defnyddiwyd	Aseswyd gan bwy a phryd	Llofnod
Beth yw ystyr y term 'ymdrin â gwybodaeth'			
Y ddeddfwriaeth a'r Codau Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol sy'n ymwneud ag ymdrin â gwybodaeth gan gynnwys: storio, cofnodi, cyfrinachedd a rhannu			
Beth yw ystyr 'systemau diogel ar gyfer cofnodi a storio gwybodaeth'			
Pam mae'n bwysig cael systemau diogel ar gyfer cofnodi a storio gwybodaeth ym maes iechyd a gofal cymdeithasol			
Nodweddion systemau storio gwybodaeth â llaw neu'n electronig sy'n helpu i sicrhau diogelwch y wybodaeth			
Gwybodaeth sydd angen ei chofnodi, ei storio ac adrodd amdani			

5.4a Deilliannau Dysgu Gwybodaeth Graidd	Tystiolaeth defnyddiwyd	Aseswyd gan bwy a phryd	Llofnod
Sut i gofnodi gwybodaeth ysgrifenedig yn fanwl gywir, yn eglur, gyda'r manylion sy'n berthnasol a phriodol gan wneud hynny'n brydlon			
Y gwahaniaeth rhwng ffaith, safbwynt a barn a pham mae deall hyn yn bwysig wrth gofnodi ac adrodd gwybodaeth am unigolion a'u teuluoedd neu eu gofalwyr			
Pwysigrwydd rhannu gwybodaeth wedi'i chofnodi gydag unigolion a gwybod pryd a pham na ddylai hynny ddigwydd			

5.4b Deilliannau dysgu ychwanegol y fframwaith sefydlu: Rydych yn gallu gweithio mewn ffyrdd sy'n	Tystiolaeth defnyddiwyd	Aseswyd gan bwy a phryd	Llofnod
Dilyn polisiâu a gweithdrefnau eich gweithle ynghylch trin gwybodaeth gan gynnwys: storio, cofnodi, cyfrinachedd a rhannu			
Cofnodi gwybodaeth ysgrifenedig yn fanwl gywir, yn eglur, yn berthnasol gyda lefel briodol o fanylder ac yn brydlon			

5.5 Ymddygiad personol gweithiwr iechyd a gofal cymdeithasol

Pwysigrwydd cynnal proffesiynoldeb gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol

5.5a Deilliannau dysgu gwybodaeth graidd	Tystiolaeth defnyddiwyd	Aseswyd gan bwy a phryd	Llofnod
Beth yw ystyr modelu rôl gadarnhaol ym maes iechyd a gofal cymdeithasol			
Pam mae hi'n bwysig peidio ag ymddwyn yn y gwaith neu y tu allan i'r gwaith mewn modd a allai danseilio ar addasrwydd i weithio yn y proffesiwn iechyd a gofal cymdeithasol			
Y berthynas rhwng defnyddio cyfryngau cymdeithasol ac ymddygiad personol a phroffesiyno			
Pam mae'n bwysig peidio â chynnal perthynas amhriodol gydag unigolion, eu teuluoedd, gofalwyr, cydweithwyr ac eraill			
Pam mae'n bwysig cydnabod y pŵer a ddaw yn sgil gweithio gydag unigolion a gofalwyr a'i ddefnyddio'n synhwyrol a pheidio â gweithredu mewn modd sy'n camdefnyddio'r pŵer hwn			

5.5b Deilliannau dysgu ychwanegol y fframwaith sefydlu: Rydych yn gallu gweithio mewn ffyrdd sy'n	Tystiolaeth defnyddiwyd	Aseswyd gan bwy a phryd	Llofnod
Ategu proffesiwn gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol a model rôlau o arferion gorau			

5.6 Datblygiad Proffesiynol Parhaus

Sut mae datblygiad proffesiynol parhaus yn cyfrannu at ymarfer proffesiynol

5.6a Deilliannau dysgu gwybodaeth graidd	Tystiolaeth defnyddiwyd	Aseswyd gan bwy a phryd	Llofnod
Beth yw ystyr y term 'datblygiad proffesiynol parhaus'			
Gofynion deddfwriaethol, safonau a Chodau Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol sy'n ymwneud â datblygiad proffesiynol parhaus			
Sut i werthuso eich gwybodaeth, eich dealltwriaeth a'ch ymarfer eich hun yn erbyn gwybodaeth safonau perthnasol			
Cyfrifoldebau cyflogwyr a gweithwyr o ran datblygiad proffesiynol parhaus			
Y cyfleoedd dysgu amrywiol a sut gellir eu defnyddio i wella gwybodaeth ac ymarfer			
Sut i ddefnyddio a chael gafael ar wybodaeth a chefnogaeth am wybodaeth ac ymarfer gorau sy'n berthnasol i'r rôl			

5.6a Deilliannau dysgu gwybodaeth graidd	Tystiolaeth defnyddiwyd	Aseswyd gan bwy a phryd	Llofnod
Sut i ddefnyddio'r hyn a ddysgwyd wrth ymarfer a throsglwyddo gwybodaeth a sgiliau i sefyllfaoedd newydd			
Pam mae'n bwysig gofyn i unigolion, teuluoedd a gofalwyr, cydweithwyr a gweithwyr proffesiynol eraill am adborth ar eich ymarfer a dysgu o'r adborth hwnnw			
Egwyddorion ymarfer myfyriol a pham mae hyn yn bwysig			
Diben goruchwyllo ac arfarnu			
Rôl a chyfrifoldebau cyflogwyr a gweithwyr o ran goruchwyllo ac arfarnu			
Y defnydd o ymarfer myfyriol wrth oruchwyllo ac arfarnu			
Pwysigrwydd goruchwylloaeth effeithiol, ymarfer myfyriol a chyfleoedd dysgu perthnasol i les unigolion			
Meysydd gwaith lle mae sgiliau llythrennedd, rhifedd a chymhwysedd digidol eich hun yn angenrheidiol i gefnogi ymarfer proffesiynol a ffordd o'u datblygu			

5.6b Deilliannau dysgu ychwanegol y fframwaith sefydlu: Rydych yn gallu gweithio mewn ffyrdd sy'n	Tystiolaeth defnyddiwyd	Aseswyd gan bwy a phryd	Llofnod
Cwrdd a gofynion eich gweithle o ran dysgu a datblygu yn eich rôl			
Nodi yn bwrpasol eich anghenion dysgu a chefnogaeth eich hun gan weithio gyda'ch rheolwr i ddatblygu a dilyn cynllun datblygu personol i'w diwallu			
Paratoi yn bwrpasol ar gyfer y gwaith goruchwyllo ac arfarnu ac yn cyfrannu ato			
Gallwch ddefnyddio dulliau o fyfyrion ar eich ymarfer i gefnogi eich datblygiad proffesiynol			
Datblygu sgiliau llythrennedd, rhifedd a chymhwysedd digidol sydd eu hangen i fodloni gofynion eich rôl			